3.1. Fıkhın Kanunlaştırılması

19. ve 20. yüzyılın başları, fıkıh ilmi açısından kanunlaştırılmanın yapıldığı dönem olarak dikkat çeker. Bu dönemdeki en meşhur kanunlaştırma faaliyeti Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye isimli çalışmadır.

Mecelle, İslam Dünyasında yapılan kanunlaştırma faaliyetlerine öncülük etmiştir.

Mecelle; Osmanlı Devleti zamanında Ahmed Cevdet Paşa başkanlığındaki ilmî bir heyet tarafından İslam hukukuna bağlı kalınarak 1851 madde olarak hazırlanan bir kanun

28 bk. Ahmet Özel, “Fıkıh”, TDV İslam ansiklopedisi, C 13, s. 22.

Hukuk-i Aile Kararnamesi

metnidir. Bu maddelerin ilk yüz maddesi genel kaidelerdir. Mecelle'nin içinde medeni hukukun konuları ele alınmıştır. 1876 yılında Abdülhamit Han zamanında yürürlüğe giren Mecelle, 1926'ya kadar yürürlükte kalmıştır. Mecelle, İslam dünyasında kendisinden sonra yapılan kanunlaştırma faaliyetlerine bir temel teşkil etmiştir. Mecelleden sonra Mısır'da Kadri Paşa, Mürşidü'l Hayran ismiyle benzer bir kanun hazırlamıştır.

Hukuk-i Aile Kararnamesi: Osmanlı Devletinde 1917 yılında, aile hukuku alanında uygulanmak üzere hazırlanmış kanundur. Hanefi mezhebi dışındaki diğer mezheplerden de alıntılar yapmıştır. Evliliğin ve boşanmanın resmî evrakla kayıt altına alınması zorunlu kılınmıştır.